

Niže podpisana za to podporo v imenu nadepolne mladeži slovenske in boljše slovenske bodočnosti. Vse, kar ima polje slovenskiga slovstva, nama bo drago, posebno pa 1) vse slovnice slovenske in ilirske, 2) vsi besedniki slovenski in ilirski, 3) vsi spisi lepovernanski slovenskih ali ilirskih pesnikov, 4) vse znanstvene bukve slov. ali ilir. spisateljev, 5) spisi za mladež, 6) vsi tečaji slovenskih in ilirskih časopisov, kateri so že izišli ali pa še bodo na svetlo dani.

Kdor častitih domorodcov bo kaj poslati blagovolil, naj stori pod najnim naslovom, ali pa pod naslovom c. k. gimnazijalskiga ravnateljstva po c. k. pošti, ali pa, kar menje izdatkov potrosi, po zvestih privatnih priložnostih.*)

V Marburgu na Božičevo 1850.

Juri Matjašič in Dav. Terstenjak,
učitelja verozakona in slovenskiga jezika.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Gradca. Odbor Štajarskih stanov je sledečo prošnjo visokimu ministerstvu poslal: „Visoko ministerstvo! Predstojniki 191 županij naše kronovine in mestna županija v Gradcu so se v pridjani prošnji na podpisani odbor s prošnjo obernili: de naj on poskerbí, de bi se po 83. razdelku državne in deželne vstave deželni zbor berž ko je moč skupej poklical. Zavolj premembzemljišnih rečí, zavolj noviga odmejenja sodniških in političkih okrogov, zavolj ravnopravnosti vsih državljanov gledé očitnih občinskih bremen, z eno besedo, zavolj novih državljanskih prena-redb, je potreba, de se deželni zbor kmalo skupej pokliče, tako velika in spoznana, de ta prošnja ni le po željah nekterih sostavljena, temuč de je občna želja Štajarske dežele. Odbor se toraj primoraniga vidi, ministerstvo z zaupanjem prositi, de bi se skoraj prvi deželni zbor skupej poklical. Ker si mora središna vlada varstvo nove državne obravnave prideržati, so opravi deželniga zbora opraviški, in le zlo natančno poznanje razmer in deželnih posebnost zamore v tej reči kaj zadostniga storiti. Županije, ktere so po krajni vstanovitni večidel nezmožne, se morajo popraviti, de jim bo mogoče, svoje dolžnosti opravljati, ktere jim začasna županijska postava od 17. marca 1849 predpiše, de jim bo mogoče, s svojim premoženjem koristno ravnati in svojim potrebam po mogočosti zadostiti. Neenakosti, ki še zdaj obstojé, se morajo poravnati, posebno kar zadene vkvartiranje vojakov, priprego, šole in ohranjenje cest; dela komisije za oprostenje zemljiš se še le v deželnim zboru popolnoma dokončajo; šolam in učiteljem le dežela zamore pomagati. Te rečí in še mnogo drugih, ktere po vstavi segajo v deželni zbor, kakor na priliko, potrebne poprave postav za pôsle, zavolj naselitve, zavolj razdeljenja zemljiš in drugih rečí so še take, de se ne morejo za začasne naznaniti. — Odbor meni, de ne bo v opravke vlade predelječ segel, ako prepričanje izreče, de spolnjenje občnih željá in zagotovljenih pravíc, je edino, kar zamore Štajarcam teške žertve, ktere je država, ko je bila v nevarnosti, od njih tirjala, popraviti in zaupanje utrditi, in de bo v tem zaupanju prestol in vesolna država močno podporo našla.“

Iz Celja. J. Š. Ko se je unidan slavni vojskovodja Radecky iz Dunaja na Laško nazaj peljal, bi se bila skorej velika nesreča prigodila. Ko namreč vozovlak se od Celja odpelje, blizo vasi Tremerje, na enkrat čuvaj železnice nasproti prisopí, ter od dalječ že sklobukam in rokama znamnje dajè, hlapone ustaviti. Vod-

nik hlapóna je tudi to kmalo zagledal, ter mašino ustavil. Kaj je bilo? Čuvaj železnice je blizo svojiga kraja ravno kakih 5 minut pred prihodom vozovlaka zapazil, de je ena šina počena. Zaukaže ročno svoji ženi, tamkaj ostati; on sam pa je vozovlaku nasproti letel, nevarnost oznanit. V štirih minutah je bila nova šina vložena. Med tem je maršal Radecki iz voza pogledal, ter poprašal, kaj de je? Mu povedó. Hitro podá čuvaju 25 goldinarjev v srebru za njegovo pazljivost, in vozovi dirjajo naprej. — Kakó se vohernija s žitam kaznuje, smo imeli ni davno strašen izgled. Ne dalječ od Celja, v dolinici, ki od znane lepe rožice imé ima, je vas precej velika, V tej vasi je bil bogat mož, ki je imel, kakor pravijo, blizo 300 mirnikov pridelaniga in nakupljeniga žita hranjeniga. Sosedje in peki od več krajev so ga prosili, jim tega žita za dobro in gotovo plačo prodati. Pa zastonj. Vohernik, pričakuje še večí žitne cene, jim ne zerniča žita ni prepustiti hotel. Pa kaj se zgodí? Osem dni po tem, ko ga je zopet en pek za žito poprosil, ter gotovo obilno plačo obetal, navstane ponoči pri njemu silen ogenj, in celo pohišstvo z vsimi pridelki in žitam vred pogorí in je pokončano. Ker pa pri družbi za pogorelstvo tudi zavarvan ni bil, je zdaj popolnoma berač, ter hodi po deželi tudi milodarov iskat.

Zunej Krajnja. 30. gr. Od našiga kantonskiga poglavarja, g. Paukerja, moram „Novicam“ oznaniti, da se je pri nabéri vojaških novincov tako obnašal, da mu je vse za to hvaležno. On ni le na to gledal, de bi bil za njegovo okrajno odločeno število fantov nanagloma v soldate vtaknil, ampak (kakor se ljudomilimu in pravičnimu možu spodobi) tudi na to, da zavolj begúnov ne terpijo nedolžni, ki so bili postavi pokorni in so k nabéri prišli. Čez 90 jih iz prvih klasov ni prišlo, med kterimi jih je morebiti 60 za vojaški stan vgodnih; — če bi ne bil téh begunov nič porajtal, bi bil segel med tiste, ki so v létu 1828, 1827 i. t. d. rojeni, in gotovo bi bil v tem hipu potrebno število nabral. Ali to bi ne bilo pravično bilo. Za to je vse v létu 1828 rojene in še stariši razrede domú spustil, in si bo prizadjal, še potrebno število (24 novincov) iz vjetih begunov prvih kl. dopolniti, kar bo toliko lože, ker zdej ob času mirú ni ravno silne naglice potreba. Če se ne bo begunam oistro na péte stopalo, in če se bojo namest njih berž novinci iz družih klasov jemali, bo begunov zmirej več, posebno v tacih krajih, kakor pri nas, kjer imajo begúni na 3 stranéh zavetje, čez Ljubelj, skozi Kokro in Tominsko, in zavolj njih bi mogli po tem pokorni fantje terpeti. Mi smo navajeni vselej resnico govoriti in hvaliti, kar je zares hvale vredno; zató še enkrat rečemo: to obnašanje našiga kantonskiga poglavarstva je bilo ljudomilo in pravično. Hvala mu!

Novičar iz mnogih krajev.

Pomenki v Draždanskim zboru zavolj poravnave nemških zadév so se začeli, in kakor se dozda kaže, boste naša in Prajsovska vlada v edinosti ravnale; — de se bojo tudi vlade manjših dežel jima vdale, je pričakovati. — Sliši se, de se bosta tudi naš cesar in Prajsovski kralj v Draždano podala. — O novim létu so prišli novi bankovci, „bankovci državniga zaklada“ (Reichsschatzscheine) dvoje sorte na dan; večí, to je po 1000, 500 in 100 gold. z obrestjo (ali činži) po 3 gold. od 100, — manjši pa po 50, 10, 5, 2 in 1 gold. pa brez činža. Za te bankovce se bojo v tekočim létu vsi 3percentni bankovci centralne kase, bankovci na ogerske deželne dohodke in bankovci državniga zaklada léta 1850 zamenili, de bojo sčasoma ob veljavo prišli. — Ministerstvo se resno posvetuje,

*) Kar bo zamoglo iz svojiga obsežka vredništvo Novic v ta namen pripravniga vkupej spraviti, bo izserca rado storilo. Vred.